جشنواره معماری عمار و زیست شهری انقلاب

نشست خبری نخستین جشنواره معماری عمار، با حضور عبدالحمید نقره‌کار رئیس جشنواره، سجاد صفار مدیر جشنواره و سعید خورشیدی رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره، پدر شهید آرمان علی‌وردی، مادر و پدر شهید مصطفی کریمی و مادر شهید روحا... عجمیان در سالن اجتماعات حسینیه هنر برگزار شد. در این نشست، سجاد صفار گفت: اولین نگاه جشنواره معماری عمار این است که در فضا و زیست شهری تحولی با انقلاب اسلامی را شاهد باشیم. در اوایل انقلاب اسلامی تلاش‌هایی در این راستا انجام شد که مکفی نبود. در اصل انقلاب باید بیش از این برای زیست شهرها احترام قائل شود. ما تلاش کردیم با استفاده از پژوهش‌هایی که طی ۱۳ سال در دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی انجام شد، از نتایج آن خروجی بگیریم و در نهایت متوجه شدیم که تحقق این خروجی در ساخت معماری سبب نتایج ماندگارتری خواهد شد. مدیر نخستین جشنواره معماری عمار افزود: در کنار جشنواره اصلی، در چهار شهر، جشنواره منطقه‌ای را برگزار خواهیم کرد. در تعاملی که با مسئولان و مدیریت شهری داشته‌ایم این اقبال را از سوی آنها شاهد هستیم که فضاهایی که در جشنواره طراحی می‌شود، به اجرا برسد و الگوسازی از این نقاط کوچک آغاز گردد. همچنین مکان رویدادهایی را ما براساس پژوهش‌ها شناسایی کرده‌ایم.

جام جم
فرهنگ
CULTURE
۹
چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۲ شماره ۶۴۷۸

...م ضدایرانی جدید را بررسی می‌کند

...ی خط لولیتاخوانی

...ماری در سینمای مدرن ادامه دارد

از راست ریکلیس کارگردان اسرائیلی در پشت صحنه ساخت لولیتا خوانی در تهران

از چپ به راست کارگردان فیلم و شرکای اسرائیلی‌اش

ساپورت گفته میزان سیاهی تصویرشده در خواندن لولیتا در تهران به حدی زیاد است که باید دیدگاه متعادل و منصفانه‌ای در برابر آن ارائه شود. او کتاب «یاسمین و ستاره‌ها» را برای همین نوشته که خواننده راهی روشن برای نزدیک‌شدن به فرهنگی متفاوت و ناآشنا پیدا کند، انسانیت و عمق آن فرهنگ را درک کند و از آن لذت ببرد.

کشاورز در این مصاحبه به طرح جلد جهت‌دار کتاب نفیسی اشاره می‌کند. طرح جلد «خواندن لولیتا...» تصویر سیاه و سفید دو دختر با مقنعه سیاه است که سرشان پایین است و اگرچه بدن و دست‌های‌شان معلوم نیست ولی گویی دارند لولیتا را می‌خوانند. این عکس در اصل بریده عکسی که در آن دو دختر جوان نتایج انتخابات دوران محمد خاتمی را در روزنامه می‌خوانند. شیطنتی که در برش این عکس شده، مشارکت اجتماعی دو دختر را پنهان کرده و پیام واقعی را نمی‌رساند. «یاسمین و ستاره‌ها» هم تصویر دو دختر است اما تصویری کامل برش‌نخورده که در جریان اعتراضی بیرون دانشگاه تهران در سال ۸۴ گرفته شده‌است. این دخترها هم شال به سر دارند، ولی رو به دوربین لبخند می‌زنند و دو پلاکارد اعتراضی نسبت به حقوق زنان را در دست گرفته‌اند.

کشاورز در مصاحبه گفته‌بود هدف این طرح جلد این نبود که شرایطی گل و بلبل از زنان ایرانی نشان دهد اگر شرایط خوب بود این پلاکاردها دست‌شان نبود. بلکه می‌خواستند نشان دهند زنان حضور فعالی در امور اجتماعی دارند و قربانیانی منفعل نیستند.

کشاورز تاکید می‌کند کتاب نفیسی با حذف بخشی از واقعیات جامعه ایرانی، خلاف ادعای خود مبنی بر تعریف ناگفته‌های زندگی زن ایرانی عمل کرده‌است. فاطمه کشاورز به این نکته اشاره می‌کند که اگر کسی فقط کتاب لولیتا خوانی در تهران را خوانده باشد، نمی‌تواند درک کند چگونه نویسنده‌هایی مانند شهرنوش پارسی‌پور، سیمین بهبهانی و سیمین دانشور در همان دورانی که نفیسی در کتاب تعریف می‌کند، توانسته‌اند کتاب بنویسند و فعالیت داشته باشند یا موجودیت سینماگران زن ایرانی مانند تهمینه میلانی یا رخشان بنی‌اعتماد زیرسؤال می‌رود.

جلد کتاب یاسمین و ستاره

مینا کاوانی

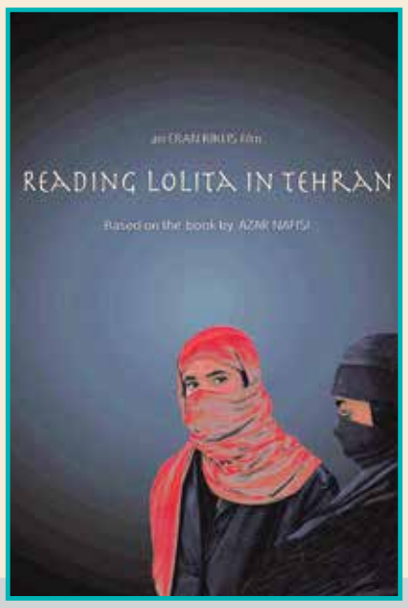

پوستری که از لولیتاخوانی در سایت‌های اسرائیلی منتشر شده است

شک و تردید مخالف‌اند و خواهان اعتقاد و باور مردم به خود بدون هیچ سوالی هستند.

تمسخر رزمندگان و نفرت از ایران

کتاب «محله واشنگتن» کتابی است که در این فصل بررسی می‌شود. محله واشنگتن ماجرای دختری ثروتمند است که خواستگاری طمعکار دارد و بین خواستگار دروغ‌گو و پدرش درمانده است. در این فصل، نفیسی از گفت‌وگویی بین دانشجوهایش می‌گوید که رزمندگان و شهدای جنگ تحمیلی را مسخره می‌کنند. و فصل آخر، آستن دوباره به دوران حال کتاب یعنی همان دوران بیرون آمدن از دانشگاه علامه و تدریس خصوصی برمی‌گردد. این فصل از نظر زمانی بعد از فصل لولیتاست. در این فصل، نفیسی به بحث انتخاب و آزادی برای زنان و مقوله‌های ازدواج، مردان و رابطه جنسی در جامعه ایران می‌پردازد. از نظر او زنان و دختران باید بتوانند به کنترل و دیکتاتوری خانواده، جامعه و حکومت نه بگویند. «غرور و تعصب» داستان مرکزی این فصل است. از همان اولین سطور کتاب، موتیف حجاب و به‌خصوص چادر، لباس مشکی برای زنان و پنهان بودن مو و رنگ‌ها زیر این حجاب بارها و بارها تکرار می‌شود و احساس کاملا منفی و نفرت‌انگیز نویسنده به خواننده منتقل می‌شود.

لایه‌های پنهان و آشکار خصمانه

نفیسی هدف خود از نوشتن خواندن لولیتا در تهران را با طرح این سؤال که قهرمان و ضدقهرمان در ادبیات چیست؟ پنهان می‌کند. در هر فصل کتابش، قهرمان‌ها و ضدقهرمان‌های رمان‌ها در ظاهر به زندگی و آدم‌های واقعی اطراف نویسنده مرتبط می‌شوند. از نظر نفیسی همدلی با احساسات و دردهای دیگران یا بی‌تفاوتی نسبت به آنهاست که از شخصیت‌های داستانی/ آدم‌های واقعی، قهرمان و ضدقهرمان می‌سازد. به همین دلیل هامبرت ضدقهرمان است چون نسبت به آزادی و آرزوهای لولیتا بی‌توجه است و فقط به خواسته خود توجه دارد. او این تعبیر خود را به شرایط سیاسی آن وقت ایران هم تعمیم می‌دهد و جمهوری اسلامی را حکومتی دیکتاتور تصویر می‌کند که فقط خواست و ایدئولوژی خودش را ارجح می‌داند. همین امر باعث‌شده منتقدان فعال لابی حامی این نگاه ضدایرانی، کتاب را تحسین کنند. مثلا مارگارت اتوود در نقد خود در مجله اُمنِستی، این کتاب را فریبنده توصیف کرده است. هدر هیوت، منتقد کریستین ساینس مانیتور، این کتاب را دفاع پرشور از ادبیات می‌داند!

جعل تاریخ و فرهنگ منطبق با روایت‌های ضدایرانی

اما عمده نقدهای وارده در جهت تحسین این اثر نبوده و منتقدانی که تجربه زیستی یا مطالعاتی درباره ایران دارند، حقایقی درباره کتاب را آشکار کرده‌اند. پروفسور محمد مرندی، مدیر گروه مطالعات آمریکای شمالی در دانشگاه تهران در مقاله‌ای با عنوان «خواندن آذر نفیسی در تهران» (۲۰۰۸) نوشت که نفیسی آنچه را شرق‌شناسان از ایران به جهان ارائه کرده‌اند، مکررا تایید کرده و «تعریف مطلقا اشتباهی از جامعه ایرانی و اسلام ارائه داده و از نقل قول‌ها و ارجاعاتی استفاده می‌کند که نادرست، گمراه‌کننده و حتی ابداعی شخص اوست».

خباثت از جلد تا متن

فاطمه کشاورز، مدیر مرکز روشن در مطالعات فارسی دانشگاه مریلند و نویسنده «پنجره‌ای به ایران»، در پاسخ به آنچه شرق‌شناسی سیستماتیک! در کتاب نفیسی می‌نامد، در کتاب «یاسمین و ستاره‌ها: خواندن چیزی فراتر از لولیتا در تهران» (۲۰۰۷) به نقد دیدگاه قشری و ضدایرانی نفیسی پرداخته است. کشاورز در مصاحبه‌ای با تکنیکال

نفیسی؛ رابط بومی استعمار

اما یکی از تندترین نقدها به کتاب نفیسی را حمید دهباشی مطرح کرده‌است. وی استاد ایرانی ادبیات تطبیقی و مطالعات ایرانی دانشگاه کلمبیاست. سال ۸۵، دهباشی در مقاله‌ای در نشریه مصری «الاهرام» نوشت که خواندن لولیتا در تهران یادآور پروژه‌های استعماری بریتانیا در هند است. دورانی که به پیشنهاد توماس مکالی در سال ۱۸۳۵، بریتانیا می‌بایست طبقه‌ای از افراد بومی را تشکیل دهد تا مترجم و رابط بین بریتانیایی‌ها و میلیون‌ها نفر تحت حکومت آنها باشند. طبقه‌ای از افراد که در خون و رنگ هندی اما در ذائقه، کلمات و عقاید و تفکر انگلیسی باشند. دهباشی تصریح می‌کند، آذر نفیسی همان رابط بومی است منتها این بار در خدمت کارفرمای آمریکایی. دهباشی در مصاحبه دیگری با مجله Z، نفیسی را با لیندی اینگلند، سرباز سابق آمریکایی که زندانیان ابوغریب را شکنجه و عکس‌هایشان را منتشر کرده بود، مقایسه کرد.

هدف‌گیری حجاب با کارگردان صهیونیست

«آذر نفیسی، معلمی جسور و با انگیزه در جمهوری اسلامی ایران، هرپنجشنبه صبح به مدت دوسال، هفت نفر از همفکران و وفادارترین دانشجوهای دختر خود را دور هم جمع می‌کرد تا رمان‌های کلاسیک غربی ممنوعه را بخوانند. بعضی از این دخترها در خانواده‌های محافظه‌کار و مذهبی و بعضی دیگر در خانواده‌های سکولار بزرگ شده بودند. ... در ابتدای این راه، آنها خجالت می‌کشیدند درباره افکار و عقاید خود صحبت کنند اما خیلی زود حجاب برداشتند و راحت‌تر حرف زدند. سرگذشت و داستان‌های آنها با رمان‌هایی که از جین آستن، اسکات فیتزجرالد، هنری جیمز و ولادیمیر ناباکوف می‌خواندند در هم تنیده بود. در دورانی که گشت‌های ارشاد، متحجران و سانسور کور زندگی و هنر را خفه کرده‌بود، این زنان در خانه نفیسی آزادانه از رویاها و ناامیدی‌هایشان صحبت کردند.»

متن بالا خلاصه‌ای است که در سایت فیلم ایتالیا و «یونایتد توپیا ریکلیس» درباره فیلم در حال ساخت خواندن لولیتا در تهران آمده‌است. کارگردان این فیلم اِران ریکلیس اسرائیلی است که ۳۵ سال سابقه فیلمسازی داشته و جوایز متعددی هم برای فیلم‌های مطرح خود مانند زیتون (۲۰۱۲)، پناهگاه (۲۰۱۷)، عنکبوت در تار (۲۰۱۹) برده‌است. ریکلیس سال ۲۰۱۹ با بنیانگذار شرکت اسرائیلی یونایتد کینگ فیلمز و مایکل شرفستین، تهیه‌کننده شرکت اسرائیلی توپیا کامیونیکیشن همراه شد تا روی پروژه‌های جدیدی سرمایه‌گذاری کنند. سال ۲۰۲۰ قرار شد خواندن لولیتا در تهران، اولین فیلم این شرکت تازه‌تاسیس باشد. این فیلم با مشارکت اسرائیل و ایتالیا و در کشور ایتالیا در مراحل انتهایی ساخت است و سال ۲۰۲۳ اکران خواهد شد. در حال حاضر بازی گلشیفته فراهانی در این فیلم تایید شده‌است اما اطلاعات و پیش‌نمایشی از مراحل ساخت در دست نیست.

تیم کینه‌جویان

تولیدکنندگان فیلم پیش از این دشمنی خود را با مفاهیم اسلامی نشان داده‌اند. گلشیفته فراهانی قبل‌تر با ریکلیس در فیلم پناهگاه (shelter) همکاری داشته‌است. این فیلم درباره یک مامور زن موساد است که باید از یک عضو سابق حزب ا... به نام مونا محافظت کند. مونا به حزب ا... خیانت و علیه آنها خبرچینی کرده و بعد از تغییر چهره در خانه امنی در آلمان تحت حفاظت اسرائیل است. از دیگر بازیگران ایرانی این فیلم مینا کاوانی است که پیش از این هم در چند فیلم سینمایی ضدایرانی بازی کرده بود. دو نفر از بازیگران سریال اسرائیلی تهران هم در این فیلم هستند. گمانه‌هایی از حضور زر امیرابراهیمی هم مطرح شده اما در هیچ‌یک از سایت‌های ایتالیایی یا اسرائیلی نامی از او به عنوان یکی از عوامل فیلم نبود.

خواندن لولیتا در پرسپولیس

«خواندن لولیتا...» اولین فیلم اقتباسی علیه ایران نیست. فیلم‌های زیادی چه اقتباسی و چه فیلمنامه دست اولی علیه ایران ساخته شده اما جزو فیلم‌های اقتباسی است که نویسنده آن ایرانی است و انیمیشن جعلی «پرسپولیس» را تداعی می‌کند. هر دو فیلم آشکارا به دلیل اختلاف عقیدتی و کینه از جمهوری اسلامی، تصویری سیاه و نادرست و دروغین از ایران نشان داده‌اند. فیلم پرسپولیس (۲۰۰۷) از کتاب مصوری با همین نام اثر مرجان ساترایی و با کارگردانی خودش ساخته شده و با حمایت لابی ضدایرانی نظام سلطه، جایزه کن ۲۰۰۷ را به خود اختصاص داد و کارگردان آن پله‌های ترقی و اعتباری را به سرعت بالا رفت. بعد از فیلم ضعیف و مغرضانه «عنکبوت مقدس» که با حمایت مستقیم فرانسه ساخته‌شد و در کن جایزه گرفت، حالا فیلم «خواندن لولیتا در تهران» با عرض اندام تمام قد اسرائیل قرار است به بهانه نشان دادن اوضاع زنان در حکومت اسلامی ایران، دوباره چهره‌ای وحشتناک و سیاه از ایران، مردم و فرهنگش نشان جهانیان بدهد. این قبیل فیلم‌ها به غیر از تصویر نادرست و تلخی که از ایران به دنیا مخابره می‌کنند، نفرتی بی‌اساس را علیه ما پایه‌گذاری می‌کنند. در نتیجه در نظر مردم دنیا تحرکات ظالمانه سران متخاصم علیه ایران مثل تحریم و حتی حمله نظامی احتمالی را مشروعیت می‌بخشد.

رصد نهادهای فرهنگی خاموش است

در این وانفسا سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی موظف، هیچ اطلاعی از جریان‌ها و فعالیت‌های جبهه مقابل ندارند بنابراین هیچ واکنشی حتی در کشورهای همسو برای جلوگیری یا اصلاح تولیدات ندارند. سازمان سینمایی همواره با تلاش رسانه‌های فعال فرهنگی از رخ داده‌های مشابه مطلع می‌شود و هیچ دستورالعملی برای مقابله یا خنثی سازی آنها ندارد و با این توجیه که «ما چه کاری می‌توانیم بکنیم ؟» رفع تکلیف می‌کنند. مثل این است که دشمن نیروهای ما را در سوریه شهید کند و سیستم نظامی در ایران بگویند ما چه می‌توانیم بکنیم؟ در این چند دهه نظام فرهنگی باید خود را به قدرت دیپلماسی فرهنگی و قدرت اثرگذاری در میدان مجهز می‌کرد.

نمایشگاه خیریه نقاشی کودکان

شانزدهمین نمایشگاه نقاشی خیریه هنرجویان کودک‌ونوجوان با عنوان «در امتداد خیال» در مؤسسه خیریه محک برپا می‌شود. در امتداد خیال حاصل تلاش سالانه هنرجویان تارا بهبهانی، نقاش و مدرس دانشگاه است که شانزدهمین دوره این نمایشگاه در قالب ۵۱ اثر از ۵۱ هنرمند کودک‌ونوجوان ۶ تا ۱۸ سال با هدف حمایت از کودکان مبتلا به سرطان در مؤسسه خیریه محک در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

هنرمندان کودک‌ونوجوان تخیلات زیبای خود را با قلم‌مو و رنگ برای اعلام مهربانی و همدلی، با دوستان هم‌سن‌وسال مبتلا به سرطان خود به تصویر کشیده‌اند. نمایشگاه در امتداد خیال پنجشنبه ۱۴ اردیبهشت ساعت ۱۶ در موسسه محک افتتاح می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند تا ۱۵ اردیبهشت از ساعت ۱۶ تا ۲۰ از این آثار دیدن کنند. عواید حاصل از فروش آثار این نمایشگاه، صرف درمان کودکان مبتلا به سرطان این موسسه می‌شود.

آغاز دهمین دوره انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران

دهمین دوره انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران و نمایشنامه‌های ترجمه‌شده به زبان فارسی که در قالب کتاب از فروردین ماه سال ۱۴۰۰ تا پایان اسفندماه سال ۱۴۰۱ منتشر شده است، در دی‌ماه ۱۴۰۲ برگزار خواهد شد. آثار حاضر در این رویداد در سه بخش انتخاب و معرفی خواهد شد: ۱. نمایشنامه‌های تألیفی چاپ‌شده شامل نمایشنامه‌های غیراقتباسی و نمایشنامه‌های اقتباسی ۲. نمایشنامه‌های ترجمه‌شده چاپ‌شده و ۳. ناشر برگزیده ادبیات نمایشی. به برگزیدگان هریک از بخش‌های هشتمین دوره انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران در آیین پایانی این دوره، تندیس، لوح تقدیر و جوایز نقدی اهدا خواهد شد. ملاک چاپ آثار، سال انتشار و نوبت نخست چاپ، مندرج در شناسنامه کتاب است. همچنین منظور از نمایشنامه‌های اقتباسی، نمایشنامه‌هایی است که براساس متون داستانی، سینمایی، نمایشی، تاریخی، روایت، خاطره، زندگی‌نامه، نامه، اشعار و هر متن دیگری نوشته می‌شود. علاقه‌مندان برای شرکت در این رویداد ملی-فرهنگی می‌توانند آثار خود را به نشانی دبیرخانه این دوره واقع در تهران، خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر (جنوبی)، نبش خیابان استاد خسرو شکیبایی، ساختمان آفتاب، طبقه اول، خانه تئاتر ارسال کنند.

استون: پوتین یک رهبر بزرگ برای کشور است

فیلمساز اسکاری هالیوود در مورد مستند جدید خود، درباره انرژی هسته‌ای، بیزاری خود از جو بایدن و حمایت مداوم از رئیس‌جمهور روسیه صحبت کرد. اولیور استون در گفت‌وگوی اختصاصی با روزنامه گاردین می‌گوید: «فصول [سریال مستند] تاریخ آمریکا را مورد حمله قرار می‌دهد. آنها به تدریس در مدرسه ادامه می‌دهند و ای‌کاش نسخه من از آن را آموزش می‌دادند، زیرا فکر می‌کنم بسیار دقیق‌تر از مزخرفاتی است که آنها در آمریکا برای دانش‌آموزان تدریس می‌کنند.» استون در مورد پوتین گفت: مردم روسیه هیچ‌گاه تا این اندازه در وضعیت خوبی نبوده‌اند. پوتین یک رهبر بزرگ برای کشور است و مردم او را دوست دارند.